

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: March/April-2023
Sociology (Optional) Paper-X
SOCO10: Human Rights

Day and Date: Monday, 15/05/2023
Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Total Marks: 60

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 The United Nations Charter came into force on
a) 24 January 1945 b) 24 February 1945 c) 24 October 1945 d) 24 October 1946
- 2 Jat Panchayats in North India are called -----.
A) Katta Panchayat B) Khap Panchayat C) Vetti Panchayat D) Shormari Panchayat
- 3 Man is considered to be ----- when considered by religious evil.
a) pious b) faith c) faithful d) humility
- 4 Human rights should be rooted in the system of making ----- laws a) Laws b) Commission c) Bill
d) Information
- 5 Justice is defined as the virtue of social institutions by ---
a) Jerome J Shestak b) John Rawls c) Ronald Dworkin d) Prof. Harold Laske
- 6 The tenure of membership of the United Nations Commission on Human Rights is -----.
a) 2 years b) 3 years c) 4 years d) 5 years
- 7 Lord William Bentinck passed the Satiban Act in ----- a) 1827 b) 1828 c) 1829 d)
1830
- 8 The International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966 was adopted by the United Nations General Assembly on----- a) 16 December 1965 b) 16 December 1966 c) 10 December 1966 d) 12 December 1966
- 9 The National Human Rights Commission was established on a) 12 October 1993 b) 12 October 1994 c) 10 October
- 10 The Universal Declaration of Human Rights was proclaimed by the United Nations General Assembly on ----- a) 10 December 1948 b) 10 December 1949 c) 10 December 1950 d) 10 December 1951
- 11 The practice of slavery in ancient Greek society was ----- A. Social B. Crime C. Antisocial D. Disorder
- 12 During colonialism, European nations ----- bought and sold their colonists as slaves. A. England B. France C. Denmark D. All of these
- 13 For the English word Human Trafficking, the word ----- is used in Marathi. A. Human Trafficking B. Honor Killing C. Inhuman treatment d. Unethical trade

14 Child abuse is sometimes done with the consent of the parents, sometimes by cheating the parents and sometimes by taking advantage of them. A. Poverty B. Indebtedness C. Unemployment D. Social security

15 Human trafficking is not only an illegal act but also an immoral, inhuman and dehumanizing act. A. Prestige b. Disrepute C. Stigma D. Inhuman

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Explain the level of understanding of human rights by defining human rights.
- 2 Explain the four principles of human rights in Indian Constitution.
- 3 Explain the concept of Human Rights
- 4 Homicide

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Give the definition of legal rights and state the characteristics of legal rights.
- 2 Explain the structure of Human Rights Commission in India
- 3 Define human trafficking and explain its nature.
- 4 Explain the nature of culpable homicide by defining it

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the importance or utility of rights by giving meaning and definition of rights.
- 2 Write a detailed account of measures taken in India to curb human trafficking.

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 संयुक्त राष्ट्रांची सनद ला लागू करण्यात आली
अ) २४ जानेवारी १९४५ ब) २४ फेब्रुवारी १९४५ क) २४ ऑक्टोबर १९४५ ड) २४ ऑक्टोबर १९४६
- 2 उत्तर भारतातील जाट पंचायतींना ----- म्हणतात.
अ) कट्टा पंचायत ब) खाप पंचायत क) वेढी पंचायत ड) शोरमारी पंचायत
- 3 धार्मिक दृष्टीने विचार करता मनुष्य हा ----- मानला जातो. अ) पवित्र ब) श्रद्धा क) विश्वासू ड) नम्रता
- 4 मानवी हक्कांचा उगमस्रोत कायद्याच्या ----- तयार करण्याच्या व्यवस्थेत केला जावा. अ) कायदे ब) आयोग क) विधेयक ड) माहिती
- 5 सामाजिक संस्थांचा सद्गुण म्हणजे न्याय अशी न्यायाची व्याख्या ----- यांनी केली आहे.
अ) जेरोमी जे शेस्टक ब) जॉन रावल्स क) रोनाल्ड द्वारकीन ड) प्रा. हेरॉल्ड लास्की
- 6 संयुक्त राष्ट्रांच्या मानवी हक्क आयोगातील सदस्यत्वाचा कार्य काळ हा ----- इतका असतो.
अ) २ वर्षे ब) ३ वर्षे क) ४ वर्षे ड) ५ वर्षे
- 7 लॉर्ड विल्यम बेंटिकने सतीबन कायदा ----- मध्ये संमत केला. अ) १८२७ ब) १८२८ क) १८२९ ड) १८३०
- 8 आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्कांवरील आंतरराष्ट्रीय करार १९६६ संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेने ----- रोजी स्वीकारला. अ) १६ डिसेंबर १९६५ ब) १६ डिसेंबर १९६६ क) १० डिसेंबर १९६६ ड) १२ डिसेंबर १९६६

- 9 राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाची स्थापना.....रोजी झाली. अ) १२ ऑक्टोबर १९९३ ब) १२ ऑक्टोबर १९९४ क) १० ऑक्टोबर
- 10 मानवी हक्कांची सार्वत्रिक घोषणा संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेने ----- रोजी घोषित केली. a) 10 डिसेंबर 1948 b) 10 डिसेंबर 1949 c) 10 डिसेंबर 1950 d) 10 डिसेंबर 1951
- 11 प्राचीन ग्रीक समाजात गुलामगिरीची प्रथा ----- होती.
अ. समाजमान्य ब.गुन्हा क.समाजबाह्य ड.विकृती
- 12 वसाहतवादाच्या काळात युरोपियन राष्ट्रे ----- आपल्या वसाहतीतील व्यक्तींना गुलाम म्हणून खरेदी व विक्री करत असत. अ. इंग्लंड ब.फ्रान्स क.डेन्मार्क ड.यापैकी सर्व
- 13 Human Trafficking या इंग्रजी शब्दासाठी मराठीत ----- हा शब्द वापरला जातो. अ.मानवी दुर्व्यापार ब.प्रतिष्ठासाठी हत्या क.अमानवी वर्तन ड.अनैतिक व्यापार
- 14 बालकाचा दुर्व्यापार हा कधी पालकांच्या संमतीने तर कधी पालकांची फसवणूक करून तर कधी त्यांच्या ----- - गैरफायदा घेऊन केला जातो. अ. दारिद्र्याचा ब.कर्जबाजारीपणा क.बेकारी ड.सामाजिक सुरक्षा
- 15 मानवी दुर्व्यापार हे केवळ बेकायदेशीर कृत्य नसून ते अनैतिक ,अमानुष व मानवतेस ----- लावणारे कृत्य आहे. अ.प्रतिष्ठा ब.अप्रतिष्ठा क.कलंक ड.अमानवी

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मानवी हक्कांची व्याख्या सांगून मानवी हक्कांचे आकलन पातळ्याविषयी सांगा.
- 2 मानवी हक्कांची भारतीय राज्यघटनेतील चार सूत्रे स्पष्ट करा.
- 3 मानवी हक्कांची वैशिष्ट्ये लिहा
- 4 प्रतिष्ठेसाठी हत्या

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 कायदेशीर हक्कांची व्याख्या सांगून कायदेशीर हक्कांची वैशिष्ट्ये सांगा.
- 2 भारतातील मानवाधिकार आयोगाची रचना स्पष्ट करा
- 3 मानवी दुर्व्यापाराची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.
- 4 दुर्विहित हत्याची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 हक्काची अर्थ व व्याख्या सांगून हक्कांचे महत्व किंवा उपयुक्तता स्पष्ट करा.
- 2 मानवी दुर्व्यापाराला आळा घालण्यासाठी भारतात केलेली उपाययोजनांची सविस्तर माहिती लिहा

Model Answer Paper

B.A. (SEM/CR) CBCS Part-III Semester-V Examination: March/April-2023
Sociology (Optional) Paper-X
SOCO10: Human Rights

Day and Date: Monday, 15/05/2023

Total Marks: 60

Time: 1.00 PM To 3.00 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 संयुक्त राष्ट्रांची सनद ला लागू करण्यात आली

अ) २४ जानेवारी १९४५ ब) २४ फेब्रुवारी १९४५ क) २४ ऑक्टोबर १९४५ ड) २४ ऑक्टोबर १९४६

Option 3

2 उत्तर भारतातील जाट पंचायतींना ----- म्हणतात.

अ) कट्टा पंचायत ब) खाप पंचायत क) वेढी पंचायत D) शोरमारी पंचायत

Option 1

- 3 धार्मिक दृष्टीने विचार करता मनुष्य हा ----- मानला जातो. अ) पवित्र ब) श्रद्धा क) विश्वासू ड) नम्रता
- Option 1
- 4 मानवी हक्कांचा उगमस्रोत कायद्याच्या ----- तयार करण्याच्या व्यवस्थेत केला जावा. अ) कायदे ब) आयोग क) विधेयक ड) माहिती
- Option 1
- 5 सामाजिक संस्थांचा सद्गुण म्हणजे न्याय अशी न्यायाची व्याख्या ----- यांनी केली आहे.
अ) जेरोमी जे शेस्टक ब) जॉन रावल्स क) रोनाल्ड द्वारकीन ड) प्रा. हेरॉल्ड लास्की
- Option 2
- 6 संयुक्त राष्ट्रांच्या मानवी हक्क आयोगातील सदस्यत्वाचा कार्य काळ हा ----- इतका असतो.
अ) २ वर्षे ब) ३ वर्षे क) ४ वर्षे ड) ५ वर्षे
- Option 4
- 7 लॉर्ड विल्यम बेंटिकने सतीबन कायदा ----- मध्ये संमत केला. अ) १८२७ ब) १८२८ क) १८२९ d) १८३०
- Option 1
- 8 आर्थिक, सामाजिक आणि सांस्कृतिक हक्कांवरील आंतरराष्ट्रीय करार १९६६ संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेने ----- रोजी स्वीकारला. अ) १६ डिसेंबर १९६५ ब) १६ डिसेंबर १९६६ क) १० डिसेंबर १९६६ ड) १२ डिसेंबर १९६६
- Option 2
- 9 राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाची स्थापना..... रोजी झाली. अ) १२ ऑक्टोबर १९९३ ब) १२ ऑक्टोबर १९९४ क) १० ऑक्टोबर
- Option 1
- 10 मानवी हक्कांची सार्वत्रिक घोषणा संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेने ----- रोजी घोषित केली. a) १० डिसेंबर १९४८ ब) १० डिसेंबर १९४९ c) १० डिसेंबर १९५० d) १० डिसेंबर १९५१
- Option 1
- 11 प्राचीन ग्रीक समाजात गुलामगिरीची प्रथा ----- होती.
अ. समाजमान्य ब. गुन्हा क. समाजबाह्य ड. विकृती
- Option 1
- 12 वसाहतवादाच्या काळात युरोपियन राष्ट्रे ----- आपल्या वसाहतीतील व्यक्तींना गुलाम म्हणून खरेदी व विक्री करत असत. अ. इंग्लंड ब. फ्रान्स क. डेन्मार्क ड. यापैकी सर्व
- Option 4
- 13 Human Trafficking या इंग्रजी शब्दासाठी मराठीत ----- हा शब्द वापरला जातो. अ. मानवी दुर्व्यापार ब. प्रतिष्ठासाठी हत्या क. अमानवी वर्तन ड. अनैतिक व्यापार
- Option 1
- 14 बालकाचा दुर्व्यापार हा कधी पालकांच्या संमतीने तर कधी पालकांची फसवणूक करून तर कधी त्यांच्या ----- - गैरफायदा घेऊन केला जातो. अ. दारिद्र्याचा ब. कर्जबाजारीपणा क. बेकारी ड. सामाजिक सुरक्षा
- Option 1
- 15 मानवी दुर्व्यापार हे केवळ बेकायदेशीर कृत्य नसून ते अनैतिक, अमानुष व मानवतेस ----- लावणारे कृत्य आहे. अ. प्रतिष्ठा ब. अप्रतिष्ठा क. कलंक ड. अमानवी

Option 3
Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 मानवी हक्काची व्याख्या सांगून मानवी हक्कांचे आकलन पातळ्याविषयी सांगा.

Ans:

- 2 मानवी हक्कांची भारतीय राज्यघटनेतील चार सूत्रे स्पष्ट करा.

Ans:

- 3 मानवी हक्कांची वैशिष्ट्ये लिहा

Ans:

4 प्रतिष्टेसाठी हत्या

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 कायदेशीर हक्कांची व्याख्या सांगून कायदेशीर हक्कांची वैशिष्टे सांगा.

Ans:

2 भारतातील मानवाधिकार आयोगाची रचना स्पष्ट करा

Ans:

3 मानवी दुर्व्यापाराची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा.

Ans:

4 दुर्विहित हत्याची व्याख्या सांगून स्वरूप स्पष्ट करा

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 हक्काची अर्थ व व्याख्या सांगून हक्कांचे महत्व किंवा उपयुक्तता स्पष्ट करा.

Ans:

2 मानवी दुर्व्यापाराला आळा घालण्यासाठी भारतात केलेली उपाययोजनांची सविस्तर माहिती लिहा

Ans:
